

НАЦРТ ЗАКОНА О ДОПУНАМА ЗАКОНА О ФИНАНСИРАЊУ ПОЛИТИЧКИХ АКТИВНОСТИ

Члан 1.

У Закону о финансирању политичких активности („Службени гласник РС”, број 14/22), у члану 21. став 1. после речи: “став 3. овог закона” додају се речи: „односно, политичкој странци и групи грађана која нема обавезу полагања изборног јемства у складу са чланом 25. став 5. овог закона”.

У ставу 6. после речи: „Ако подносиоци изборних листа” додају се запета и речи: „који нису изузети од обавезе полагања изборног јемства у складу са чланом 25. став 5. овог закона,”.

Члан 2.

У члану 25. после става 4. додаје се став 5, који гласи:

„Изузетно од одредаба ст. 1-4. овог члана, обавезу полагања изборног јемства немају политичке странке и групе грађана које нису биле заступљене у Народној скупштини, скупштини аутономне покрајине или скупштини јединице локалне самоуправе.”.

Члан 3.

У члану 26. после става 3. додаје се став 4, који гласи:

„Политичке странке и групе грађана, изузете од обавезе полагања изборног јемства из члана 25. став 5. овог закона, које не освоје број гласова из става 1. овог члана, дужне су да изврше повраћај примљених средстава из јавних извора у року од 30 дана од дана доношења укупног извештаја о резултатима избора.”.

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивању у „Службеном гласнику РС”.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ФИНАНСИРАЊУ ПОЛИТИЧКИХ АКТИВНОСТИ КОЈЕ СЕ ДОПУЊУЈУ

Расподела средстава из јавних извора

Члан 21

Средства из члана 20. овог закона у висини од 40% распоређују се у једнаким износима подносиоцима проглашених изборних листа који су приликом подношења изборне листе дали изјаву да ће користити средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање. Ова средства уплаћују се у року од пет дана од дана доношења одлуке којом се утврђује збирна изборна листа, оном политичком субјекту који је положио изборно јемство у року прописаном чланом 25. став 3. овог закона, **ОДНОСНО ПОЛИТИЧКОЈ СТРАНЦИ И ГРУПИ ГРАЂАНА КОЈА НЕМА ОБАВЕЗУ ПОЛАГАЊА ИЗБОРНОГ ЈЕМСТВА У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 25. СТАВ 5. ОВОГ ЗАКОНА.**

Преостали део средстава из члана 20. овог закона (60%) додељује се подносиоцима изборних листа које су освојиле мандате, сразмерно броју освојених мандата, у року од пет дана од дана доношења укупног извештаја о резултатима избора, без обзира да ли су користили средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање.

У случају одржавања избора по већинском изборном систему, средства из члана 20. овог закона у висини од 40% распоређују се у једнаким износима предлагачима кандидата који су приликом подношења кандидатуре дали изјаву да ће користити средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање. Ова средства уплаћују се предлагачима кандидата у року од пет дана од дана доношења одлуке којом се утврђује листа кандидата, уколико су положили изборно јемство у року прописаном чланом 25. став 3. овог закона.

У случају одржавања избора из става 3. овог члана преостали део средстава из члана 20. овог закона (60%) додељује се предлагачу кандидата који је освојио мандат, у року од пет дана од дана доношења укупног извештаја о резултатима избора, без обзира да ли је користио средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање.

Ако се избори из става 3. овог члана одржавају у два изборна круга, преостали део средстава из члана 20. овог закона (60%) распоређује се предлагачима кандидата који учествују у другом изборном кругу, сразмерно броју гласова које су освојили у другом изборном кругу, у року од пет дана од дана доношења укупног извештаја о резултатима избора у другом изборном кругу, без обзира да ли су користили средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање.

Ако подносиоци изборних листа, **КОЈИ НИСУ ИЗУЗЕТИ ОД ОБАВЕЗЕ ПОЛАГАЊА ИЗБОРНОГ ЈЕМСТВА У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 25. СТАВ 5. ОВОГ ЗАКОНА**, односно предлагачи кандидата који су дали изјаву да ће користити средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање, не положе изборно јемство у року прописаном чланом 25. став 3. овог закона, део средстава распоређен тим подносиоцима изборних листа, односно предлагачима кандидата преноси се у преостали део средстава из ст. 2. и 4. овог члана и додељује им се у складу са чланом 25. став 4. овог закона.

Средства за изборну кампању из јавних извора расподељује министарство надлежно за послове финансија, односно надлежни орган аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе.

Изборно јемство

Члан 25

Политички субјекат који је дао изјаву да намерава да користи средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање дужан је да положи изборно јемство у висини средстава из члана 21. ст. 1. и 3. овог закона, распоређених том политичком субјекту.

Изборно јемство из става 1. овог члана састоји се у полагању готовог новца, банкарске гаранције, државних хартија од вредности или у стављању хипотеке за износ јемства на непокретној имовини лица које даје јемство.

Средства изборног јемства из става 2. овог члана достављају се или полажу код министарства надлежног за послове финансија, односно надлежног органа управе аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, у року од три дана од дана проглашења свих изборних листа, односно утврђивања коначне листе кандидата.

Политички субјекат који је дао изјаву да намерава да користи средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање а не положи изборно јемство, у року од три дана од дана проглашења свих изборних листа, односно утврђивања коначне листе кандидата, има право на средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање, у истом износу који је додељен политичком субјекту који је положио изборно јемство, уколико на изборима освоји најмање 1% важећих гласова односно најмање 0,2% важећих гласова ако политички субјекат представља и заступа интересе националне мањине, у року од пет дана од дана доношења укупног извештаја о резултатима избора.

ИЗУЗЕТНО ОД ОДРЕДАБА СТ. 1-4. ОВОГ ЧЛАНА, ОБАВЕЗУ ПОЛАГАЊА ИЗБОРНОГ ЈЕМСТВА НЕМАЈУ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ И ГРУПЕ ГРАЂАНА НИСУ БИЛЕ ЗАСТУПЉЕНЕ У НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ, СКУПШТИНИ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ИЛИ СКУПШТИНИ ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ.

Повраћај средстава

Члан 26.

Изборно јемство се враћа политичком субјекту уколико на изборима освоји најмање 1% важећих гласова, односно најмање 0,2% важећих гласова ако политички субјекат представља и заступа интересе националне мањине, у року од 30 дана од дана доношења укупног извештаја о резултатима избора.

Политички субјекат који не освоји број гласова из става 1. овог члана, дужан је да врати добијена средства за која је положио изборно јемство, у року од 30 дана од дана доношења укупног извештаја о резултатима избора.

Ако политички субјекат не врати добијена средства за која је положио изборно јемство у року из става 2. овог члана, Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе извршиће повраћај ових средстава из средстава изборног јемства.

ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ И ГРУПЕ ГРАЂАНА, ИЗУЗЕТЕ ОД ОБАВЕЗЕ ПОЛАГАЊА ИЗБОРНОГ ЈЕМСТВА ИЗ ЧЛАНА 25. СТАВ 5. ОВОГ ЗАКОНА, КОЈЕ НЕ ОСВОЈЕ БРОЈ ГЛАСОВА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, ДУЖНЕ СУ ДА ИЗВРШЕ ПОВРАЋАЈ ПРИМЉЕНИХ СРЕДСТАВА ИЗ ЈАВНИХ ИЗВОРА У РОКУ ОД 30 ДАНА ОД ДАНА ДОНОШЕЊА УКУПНОГ ИЗВЕШТАЈА О РЕЗУЛТАТИМА ИЗБОРА.

Образложење

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о допунама Закона о финансирању политичких активности садржан је у одредби члана 55. Устава Републике Србије којом се јемчи слобода политичког, синдикалног и сваког другог удруживања, члану 18. став 2. Устава, којом је одређено да се законом може прописати начин остваривања зајемчених права и слобода ако је то неопходно за остварење појединог права због његове природе, и у одредбама члана 97. тач. 11. и 17. Устава, према којима Република Србије уређује и обезбеђује, између осталог, контролу законитости располагања средствима правних лица и финансијску ревизију јавних средстава, као и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу са Уставом.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

У препоруци број 15. из Извештаја Канцеларије ОЕБС-а за демократске институције и људска права (ОДИХР), истакнуто је да би се у циљу промовисања једнаких могућности за кампању, могло размотрити укидање захтева за депозит политичким странкама и групама грађана које нису заступљене у парламенту и локалним скупштинама као предуслов за прву траншу јавних средстава за изборну кампању.

У циљу реализације наведене препоруке, предлажу се допуне Закона о финансирању политичких активности.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Одредбом члана 1. Нацрта закона о допунама Закона о финансирању политичких активности, врши се допуна одредбе члана 21. став 1. Закона о финансирању политичких активности (у даљем тексту: Закон), тако што се прописује да се средства из члана 20. овог закона у висини од 40% распоређују у једнаким износима подносиоцима проглашених изборних листа који су приликом подношења изборне листе дали изјаву да ће користити средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање и уплаћују у року од пет дана од дана доношења одлуке којом се утврђује збирна изборна листа, оном политичком субјекту који је положио изборно јемство у року прописаном чланом 25. став 3. овог закона, односно, политичкој странци и групи грађана која нема обавезу полагања изборног јемства у складу са чланом 25. став 5. овог закона.

Овом одредбом допуњује се и став 6. истог члана тако што се прописује да у случају да подносиоци изборних листа, који нису изузети од обавезе полагања изборног јемства у складу са чланом 25. став 5. овог закона, односно предлагачи кандидата који су дали изјаву да ће користити средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање, не положе изборно јемство у року прописаном чланом 25. став 3. овог закона, део средстава распоређен тим подносиоцима изборних листа, односно предлагачима кандидата преноси се у преостали део средстава из ст. 2. и 4. овог члана и додељује им се у складу са чланом 25. став 4. овог закона.

Одредбом члана 2. Нацрта закона врши се допуна члана 25. Закона тако што се додаје став 5. којим се прописује изузеће од одредаба ст. 1-4. овог члана, тако да обавезу полагања изборног јемства немају политичке странке и групе грађана које нису биле заступљене у Народној скупштини, скупштини аутономне покрајине или скупштини јединице локалне самоуправе.

Одредбом члана 3. Нацрта закона врши се допуна члана 26. Закона, тако што се додаје став 4. којим се прописује да су политичке странке и групе грађана, изузете од обавезе полагања изборног јемства из члана 25. став 5. овог закона, које не освоје број гласова из става 1. овог члана, дужне да изврше повраћај примљених средстава из јавних извора у року од 30 дана од дана доношења укупног извештаја о резултатима избора.

Чланом 4. Нацрта закона уређује се ступање на снагу наредног дана од дана објављивању у „Службеном гласнику РС”.

IV ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.

V ОБЈАШЊЕЊЕ РАЗЛОГА ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се да се закон донесе по хитном поступку из разлога што се овим законом уређује материја у вези са финансирањем трошкова изборне кампање, па је потребно благовремено успоставити услове за спровођење предстојећих избора, како би сви политички субјекти могли да финансирају изборну кампању у складу са законом.

VI ОБЈАШЊЕЊЕ РАЗЛОГА ЗА СТУПАЊЕ НА СНАГУ НАРЕДНОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА

Предлаже се да закон ступи на снагу пре осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“ из разлога што се овим законом уређује материја у вези са финансирањем трошкова изборне кампање, па је потребно благовремено успоставити услове за спровођење предстојећих избора, како би сви политички субјекти могли да финансирају изборну кампању у складу са законом.